

Notitie uitwerking motie ‘Niet meer windmolens in Flevoland’

Kern notitie

Tijdens de Provinciale Staten vergadering op 29 juni 2022 hebben Provinciale Staten de motie ‘Niet meer windmolens in Flevoland’ aangenomen. Uw Staten hebben met de aangenomen motie duidelijk aangegeven dat de vestiging van nieuwe windmolens in Flevoland niet gewenst is. Met deze notitie worden Provinciale Staten geïnformeerd over de voorgenomen uitvoering van punt 2 en 3 van de motie door het college. Over het eerste punt worden uw Staten separaat geïnformeerd.

Tijdens de beeldvormende ronde van de statencommissie RND in november 2022 wordt deze notitie toegelicht en gaat het college met uw Statenleden in gesprek over de voorgenomen uitvoering van de motie. Het doel van de beeldvorming is om met Provinciale Staten in gesprek te gaan of de voorgestelde uitwerking van de motie voldoende is. Door middel van peilen en toetsen kunnen de statenleden hun reactie geven.

Het college is op basis van onderstaande toelichting tot de conclusie gekomen dat de Omgevingsverordening Flevoland (hierna: Omgevingsverordening) in titel 2.2 in afdoende mate regelt dat nieuwe windmolens in Flevoland zijn uitgesloten. Om die reden zijn Gedeputeerde Staten van mening dat het overbodig is om deze verordening op dit punt te wijzigen. Met deze notitie geeft het college een extra uitleg over titel 2.1 van de Omgevingsverordening en de wijze waarop dit in de praktijk werkt.

1. Inleiding

Tijdens de Provinciale Staten vergadering op 29 juni 2022 is een motie aangenomen die het college opdraagt om:

1. Het projectplan ‘opschalen en saneren windmolen gebied West’ aan PS voor te leggen;
2. De omgevingsverordening aan te passen waarbij nieuwe windmolens, met uitzondering van de kleine windmolens voor zover hij in het landelijk gebied op een (voormalig agrarisch) bouwperceel staat, in Flevoland worden uitgesloten.
3. Provinciale Staten (PS) in de eerstvolgende vergadering een besluit voor te leggen waarbij tot het moment van besluitvorming van nieuwe kaderstelling geen medewerking wordt verleend aan de vestiging van nieuwe windparken.”

Met deze notitie geeft het college een extra uitleg over titel 2.1 van de Omgevingsverordening en de wijze waarop dit in de praktijk werkt. Het college gaat achtereenvolgens in op het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland, de Omgevingsverordening Flevoland, de afstemming met uw Staten, een aantal fictieve voorbeelden en de relatie met de actualiteit ten aanzien van 380KV. Juridisch doorslaggevend in de praktijk is de inhoud van het regeldeel van de omgevingsverordening. Bij de interpretatie van de juridische regels zijn de wetsgeschiedenis en (rechts)bronnen van belang, denk aan o.a. toelichtingen bij de verordening en wijzigingen daarvan, provinciale bladen, brieven en PS-mededelingen.

2. Achtergrond Regioplan wind – opschalen en saneren

Het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland (hierna: Regioplan) is een structuurvisie die het mogelijk maakt om de opgave van Flevoland voor windenergie te laten groeien van 629 MW naar 1390,5 MW. De gedachte hierbij is dat met de nieuw te plaatsen windmolens meer energie kan worden opgewekt dan de oudere windmolens (opschalen). Een belangrijke randvoorwaarde bij dit opschalen is dat de oudere windmolens uiteindelijk worden gesaneerd. Het Regioplan gaat er van uit dat uiteindelijk in 2030 alle oudere windmolens zijn vervangen door nieuwe. Het Regioplan heeft hierbij als uitgangspunt dat het bijdraagt aan een mooier landschap, een duurzamere energiehuishouding, een sterkere economie en een onverminderd groot draagvlak in de samenleving.

De in het Regioplan benoemde 4 projectgebieden (Noord, Oost, Zuid en West) zijn ten aanzien van de windmolenprojecten zodanig van omvang dat de Rijksoverheid op grond van de Elektriciteitswet bevoegd gezag is voor het inpassingsplan (equivalent van bestemmingsplan) en de vergunningverlening voor windparken (meer dan 100 MW). Het projectgebied Jaap Rodenburg is hier later aan toegevoegd.

Op dit moment zijn de projectplannen voor bijna alle projectgebieden goedgekeurd. Over het initiatief voor windplan west wordt op dit moment gesproken.

Het Regioplan is in nauwe samenwerking met de Rijksoverheid en de betrokken gemeentelijke overheden tot stand gekomen. De gemeente Almere heeft in tegenstelling tot de andere 3 gemeenten het Regioplan bestuurlijk niet vastgesteld (dit vanwege de geringe omvang van het Almeers grondgebied in het Regioplangebied).

3. Windparken in Flevoland

Huidige windparken en toegestane ontwikkelingen zijn:

- Windpark Zeewolde (projectgebied zuid)
- Windpark Windkoepel Groen (projectgebied oost)
- Windpark Windplanblauw (projectgebied noord)
- Windplan West (projectgebied west; nog te ontwikkelen)
- Windpark Noordoostpolder
- Solitair Noordoostpolder
- Windpark Sternweg
- Windpark Alexia
- Windpark Jaap Rodenburg (projectgebied Rodenburg)

4. Huidige provinciale regelgeving over windenergie in Flevoland

Op 13 december 2017 hebben uw Staten het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland d.d. 14 juli 2016 juridisch geborgd in provinciale regelgeving voor windenergie. Dit is vormgegeven met de Vijfde wijziging van de toenmalige Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012 (VFL 2012; Provinciaal Blad 2017, 53). Hierin zijn 5 projectgebieden aangewezen, te weten de 4 project-gebieden conform het Regioplan Wind en Windpark Jaap Rodenburg (conform uw besluit d.d. 15 maart 2017). Sinds maart 2019 geldt de Omgevingsverordening Flevoland (Provinciaal Blad 2019, 2248), waarin de VFL 2012 beleidsarm is opgenomen. Per 3 oktober 2019 geldt de kaart projectgebieden en plaatsingszones van de Omgevingsverordening, zoals deze is gewijzigd in verband met Windplan Groen (Provinciaal Blad 2019, 6567). De Windparken Sternweg en Alexia zijn vóór het Regioplan gerealiseerd.

In de vigerende Omgevingsverordening Flevoland (hierna Omgevingsverordening) zijn de regels over windenergie beschreven in hoofdstuk 2 Duurzame Energie, Titel 2.1. Wind (in de nieuwe Omgevingsverordening provincie Flevoland staan deze regels in titel 14.1). Voor de volledigheid is de tekst van Titel 2.1 van de Omgevingsverordening inclusief toelichting en de wijziging in verband met Windplan Groen toegevoegd als bijlage (#3027685).

Op dit moment geeft de Omgevingsverordening en uw aangenomen motie van 13 juli 2016 [DOCUVITP-1943154-v1-Motie-1-Aangenomen-CDA-VVD-Regioplan-Wind-verzoek-om-PS-elk-kwartaal-te-informereren-over-de-voortgang-1.PDF \(flevoland.nl\)](#) geen ruimte aan Gedeputeerde Staten om nieuwe, niet volgens het Regioplan voorziene, initiatieven voor nieuwe windmolens mogelijk te maken zonder Provinciale Staten hierover gehoord te hebben.

4.1. Aanwijzen en wijzigen gebieden windenergie

In afdeling 2.1.3 van de Omgevingsverordening staan de instructieregels voor de gemeentelijke bestemmingsplannen. Hierin worden een aantal gebieden onderscheiden: windgebieden en niet-windgebieden, projectgebieden en plaatsingszones. Zie voor deze gebieden de kaarten bij de Omgevingsverordening op de webpagina's [b_NL.IMRO.9924.GeconsOVFlevoland-GV01_379.pdf \(tercera-go.nl\)](#) en [b_NL.IMRO.9924.GeconsOVFlevoland-GV01_378.pdf \(tercera-go.nl\)](#). Hieronder is

een afbeelding opgenomen van de geconsolideerde versie van de kaart projectgebieden en plaatsingszones met daarin verwerkt de wijziging in verband met Windplan Groen.

Binnen de windgebieden zijn 5 projectgebieden aangewezen met binnen elk projectgebied een plaatsingszones. Het gaat om de volgende projectgebieden en plaatsingszones:

- Noord/blauw
- Oost/groen
- Rodenburg/paars
- West/rood
- Zuid/licht blauw

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om de begrenzing van de aangewezen projectgebieden en plaatsingszones te wijzigen (artikel 2.10 en 2.11). De begrenzing van deze gebieden kan de begrenzing van een windgebied niet te buiten gaan. Deze bevoegdheden van het college zijn nodig om in de praktijk de realisatie van de windparken en de juridische regels op elkaar af te stemmen.

4.2. Instructieregels bestemmingsplan

In artikel 2.6 tot en met 2.9 is o.a. bepaald:

- buiten een windgebied verbiedt een bestemmingsplan dat nieuwe windmolens worden gerealiseerd of dat bestaande windmolens worden opgeschaald.
- binnen een windgebied voorziet een bestemmingsplan:
 - in een regeling die verbiedt dat er buiten de projectgebieden nieuwe windmolens worden gerealiseerd of dat bestaande windmolens worden opgeschaald;
 - uitsluitend in nieuwe windmolens in een plaatsingszone binnen een projectgebied en in de sanering van alle windmolens binnen dat projectgebied (dit moet binnen twee jaar na de goedkeuring door gedeputeerde staten van een projectplan zijn vastgelegd in het bestemmingsplan).

Op basis van deze instructieregels verbieden de gemeentelijke bestemmingsplannen windmolens buiten deze projectgebieden. En binnen een projectgebied zijn windmolens alleen toegestaan conform een door gedeputeerde staten goedgekeurd projectplan.

4.3. Projectplannen

Opschalen en saneren van windmolens is alleen mogelijk binnen de plaatsingszones in projectgebieden binnen windgebieden. Per projectgebied is er ruimte voor één projectplan voor opschalen en saneren van windmolens binnen een plaatsingszone (artikel 2.12). Aan een projectplan stelt de Omgevingsverordening eisen ten aanzien van de randvoorwaarden, ruimtelijke invulling, compensatie kwaliteit gebied, fasering, financiële participatie en planparticipatie (artikelen 2.13 t/m 2.18).

Gedeputeerde Staten besluiten over de goedkeuring van een door initiatiefnemers ingediend projectplan (artikel 2.13 lid 2). Voordat Gedeputeerde Staten hiertoe overgaat consulteren zij Provinciale Staten conform de motie 1 van 13 juli 2016 (zie kopje 'Afstemming met Provinciale Staten').

In de praktijk betekent voorgaande dat op basis van een goedgekeurd projectplan in projectgebieden windmolens worden gesaneerd en dat binnen plaatsingszones de nieuwe windmolens worden geplaatst (opschalen). Op dit moment zijn de projectplannen voor bijna alle projectgebieden goedgekeurd. Over het initiatief voor windplan west wordt op dit moment gesproken.

4.4. Afstemming met Provinciale Staten

Daarnaast is op 13 juli 2016 een motie door Provinciale Staten aangenomen die het college verzoekt "geen nieuwe projectgebieden binnen of buiten de plangrenzen aan te wijzen, maar eerst met uw Staten te overleggen over de wenselijkheid en noodzaak van nieuwe projectplannen": [DOCUVITP-1943154-v1-Motie-1-Aangenomen-CDA-VVD-Regioplan-Wind-verzoek-om-PS-elk-kwartaal-te-informereren-over-de-voortgang-1.PDF \(flevoland.nl\)](#). Dit heeft tot gevolg dat voor ons college over ingediende projectplannen afstemt met uw Staten voordat ons college beslist over de goedkeuring van een projectplan als bedoeld in artikel 2.13 lid 2.

5. Uitvoering van de omgevingsverordening m.b.t nieuwe initiatieven in de praktijk

Indien zich een initiatiefnemer bij de provincie meldt met het idee om nieuwe windmolens te plaatsen, wordt aan de initiatiefnemer de vigerende Omgevingsverordening Flevoland en de bijbehorende moties uitgelegd. Graag leggen we de praktijk uit aan de hand van een aantal fictieve voorbeelden.

A. Nieuwe windmolens in een projectgebied

In het eerste fictieve voorbeeld wordt ervan uitgegaan dat initiatiefnemer een idee presenteert om nieuwe windmolens in een van de projectgebieden te willen vestigen. Door provincie Flevoland wordt dan uitgelegd dat in de omgevingsverordening aangegeven staat dat per projectgebied één projectplan van één initiatiefnemer is toegestaan. Gezien de huidige stand van ontwikkelingen zijn voor vier van de vijf projectgebieden projectplannen vastgesteld. Daarmee is alleen nog een nieuw initiatief mogelijk in het laatste projectgebied.

Een reeds gerealiseerd en vastgesteld projectplan kan niet worden uitgebreid/gewijzigd. Dit is juridisch niet mogelijk gelet op het Regioplan en de Omgevingsverordening. Voor een uitbreiding is instemming nodig van Provinciale Staten. Aan een eventuele uitbreiding van een projectplan zal geen medewerking worden verleend.

B. Nieuwe windparken buiten een projectgebied, binnen het windgebied

In het tweede fictieve voorbeeld wordt gesteld dat een initiatiefnemer de provincie Flevoland benadert om te achterhalen of het vestigen van een windpark/realiseren van nieuwe windmolens buiten een projectgebied, maar binnen het windgebied mogelijk zijn. Provincie Flevoland verwijst dan zowel naar de omgevingsverordening als naar aangenomen moties.

De Omgevingsverordening bevat de instructieregel aan gemeenten dat binnen een windgebied een bestemmingsplan voorziet in een regeling die tegengaat dat er buiten de projectgebieden nieuwe windmolens worden gerealiseerd of dat bestaande windmolens worden opgeschaald (artikel 2.9). Gedeputeerde Staten kunnen in theorie de begrenzing van een projectgebied zodanig wijzigen dat het initiatief daarbinnen valt. Het projectplan voor dit initiatief zou kunnen worden goedgekeurd als het voldoet aan de voorwaarde dat er sprake is van één projectplan per projectgebied en dat Provinciale Staten met het initiatief instemmen (motie van 13 juli 2016).

Door de motie van 29 juni 2022 hebben Provinciale Staten aangegeven geen nieuwe plannen voor de vestiging van nieuwe windparken voorgelegd te willen krijgen. Dit wordt aan de initiatiefnemer uitgelegd en medegedeeld dat provincie Flevoland niet kan meewerken aan dit initiatief. Op basis van de motie van 29 juni 2022 werken Gedeputeerde Staten niet mee aan het mogelijk maken van nieuwe windparken (die niet in het Regioplan voorzien zijn) en leggen daardoor geen nieuwe besluiten over het aanwijzen van projectgebieden aan u voor.

Een voorbeeld uit de praktijk is het Windpark Jaap Rodenburg. Dit windpark was niet opgenomen in het Regioplan. Op basis van de motie hebben Gedeputeerde Staten uw Staten op 15 maart 2017 voorgesteld om in te stemmen met het voornemen van Gedeputeerde Staten tot het aanwijzen van het projectgebied met plaatsingszones op basis van het projectplan voor het opschalen van het windpark Jaap Rodenburg. U heeft toen ingestemd.

C. Nieuwe windmolens buiten een projectgebied, binnen het windgebied

In dit voorbeeld wordt ervan uitgegaan dat een initiatiefnemer zich bij de provincie meldt met het idee om 1-2 windmolens in een gebied te willen plaatsen dat buiten een projectgebied staat, maar wel binnen het windgebied. In dit geval zal provincie Flevoland aangeven dat de initiatiefnemer zijn plannen met de desbetreffende gemeente moet bespreken en tegelijkertijd de initiatiefnemer wijzen op de Omgevingsverordening. Als de gemeenteraad van de desbetreffende gemeente instemt met de plannen en provincie Flevoland om medewerking verzoekt, gaan Gedeputeerde Staten het voornemen om aan het initiatief mee te werken aan uw Staten voorleggen. Daarbij is een projectplan dat past binnen het provinciaal beleid van opschalen, saneren en participeren voor Gedeputeerde Staten een voorwaarde om het initiatief aan uw Statenleden voor te leggen.

D. Nieuwe windmolens buiten een projectgebied en buiten het windgebied

In dit vierde fictieve voorbeeld wordt ervan uitgegaan dat initiatiefnemers plannen hebben om windmolens te plaatsen in een gebied dat als 'niet windgebied' wordt aangeduid. In dit geval legt provincie Flevoland uit dat in dit gebied geen nieuwe windmolens zijn toegestaan en daarom geen medewerking verleend kan worden aan dit initiatief.

6. Communicatie over geen medewerking aan plaatsing nieuwe windmolens

Gedeputeerde Staten zijn zich bewust dat Provinciale Staten geen nieuwe initiatieven voor het plaatsen van windmolens in Flevoland wensen. Het college gaat deze doelstelling helder uitdragen door de informatie op de website aan te passen, en mogelijke toekomstige initiatiefnemers daarop te wijzen.

7. Aandachtspunten

Gedeputeerde Staten willen uw Statenleden meegeven dat de vestiging van nieuwe windparken niet alleen door uw Moties en de Omgevingsverordening wordt bepaald. Ook andere aandachtspunten zoals de huidige situatie met betrekking tot hoogspanning en netcongestie bepalen de (on)mogelijkheden voor de vestiging van nieuwe windmolens. Gezien de hoogspanning is het in de huidige situatie onduidelijk of de netcapaciteit ruimte zou bieden aan nieuwe initiatieven voor het vestigen van windparken.

Bijlagen:

- Afbeelding op volgende pagina: Projectgebieden en windgebieden Omgevingsverordening Flevoland (geconsolideerde versie)
- Titel 2.1 (Wind) van de Omgevingsverordening Flevoland, informatieve geconsolideerde versie (Bijlage bij Notitie uitwerking motie 'Niet meer windmolens in Flevoland') (#3027685)

Bijlage **Projectgebieden en windgebieden Omgevingsverordening Flevoland (geconsolideerde versie)**

